

Ett genusperspektiv på jämställd vård

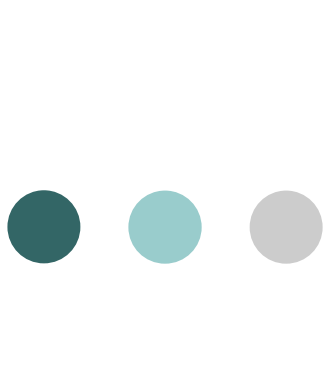
Anne Hammarström

Professor i folkhälsovetenskap, distriktsläkare

anne.hammarstrom@fammed.umu.se

Umeå universitet

Medicinsk genusforskning har visat att vården i vissa avseenden är ojämställd

-
- 'Mannen som norm'
 - Olika föreställningar om manligt och kvinnligt
 - Genusbias
 - Ojämliga livsvillkor och maktrelationer osynliggörs

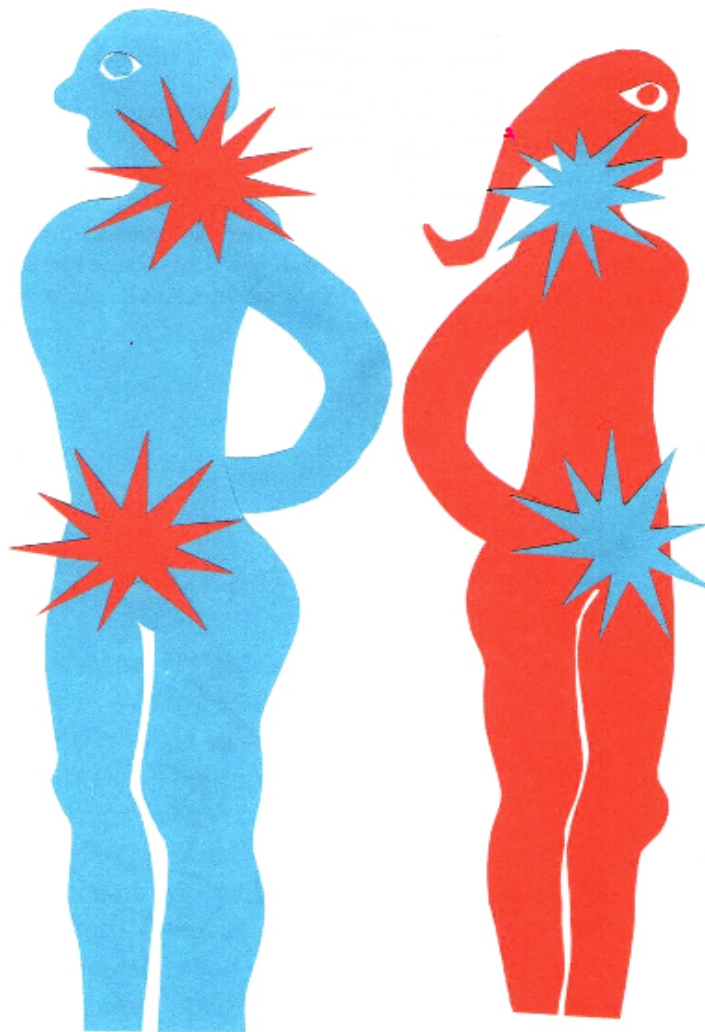
Mannen som norm i forskning och klinik

- Forskning har framförallt bedrivits på män
- Den unga, vita (ofta medelklass) mannen har varit norm för andra män och för alla kvinnor
- Brist på kunskap om kvinnor ex hjärtinfarkt
- Åtgärder i ex USA men fortfarande problem

Föreställningar om manligt och kvinnligt AT läkare bedömar samma fall

SIWERT
Fler undersökningar

SIW
Fler mediciner,
ospecifika
diagnoser och
psykosociala
frågor

Genusbias – systematiskt fel pga kön

-
- Att skapa skillnader som inte finns
 - Att bortse från skillnader som finns
 - Medicinsk ickemotiverade skillnader i utredning och behandling
 - Sämre vård för kvinnor påvisad för flera diagnoser ex hjärtinfarkt, stroke
 - Ökat jämställdhetsarbete har gett vissa resultat
 - Men fortsatta insatser behövs

Tvättsäckprojektet

- Eksem och psoriasis lika vanligt bland kvinnor och män
- Män smordes in av personalen medan kvinnor fick köpa ut kräm för att smörja in sig själv (63 vs 37%)
- Kvinnors obetalda egenvård motsvarar 22% av hudklinikens totala budget
- Nyberg et al 2008

Bemötande

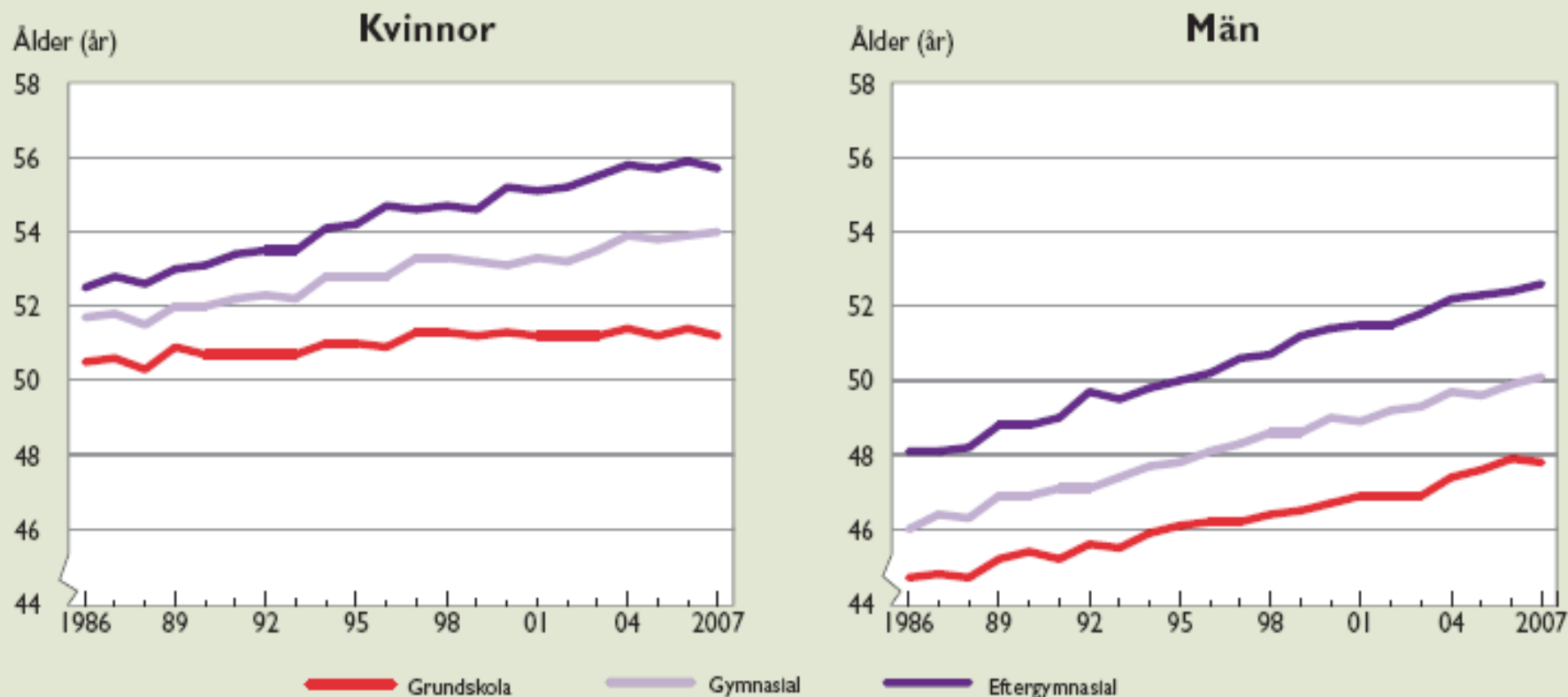
- Bristen på kunskap i kombination med negativa föreställningar bidrar till att fler kvinnor än män känner sig dåligt bemötta och missförstådda inom vården

Men inte bara en fråga om kön

- Andra maktdimensioner än dem mellan könen
- Kön i kombination med utbildning, etnicitet, ålder

Figur 2. Sociala skillnader i medellivslängd 1986–2007

Förväntad återstående medellivslängd från 30 års ålder (år) fördelat efter högsta fullföljda utbildning. Kvinnor och män, perioden 1986–2007.

Källa: SCB [4] uppdaterat

Varför ökar psykisk ohälsa mest bland unga kvinnor?

- Ojämliga maktrelaterade livsvillkor
- Trots högre betyg sämre villkor på arbetsmarknaden (vg lön, trygghet, arbetsmiljö mm)
- Ökad sexualisering av samhället

Summerring

- Motverka 'mannen som norm'
- Synliggör och ifrågasätt föreställningar om manligt och kvinnligt
- Synliggör och motverka bias kopplat till kön i kombination med utbildning, ålder, etnicitet, sexualitet, handikapp
- Ojämlika livsvillkor och maktrelationer behöver synliggöras